

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Holdningsdokument om samspillet mellem databeskyttelse og konkurrencelovgivning

Vedtaget den 16. januar 2025

Resumé

Det kan være nyttigt at fremme samarbejdet mellem myndigheder med ansvar for beskyttelse af personoplysninger og konkurrencemyndigheder for at beskytte enkeltpersoner og øge deres valgmuligheder. Efterhånden som virksomhedernes forretningsmodeller udvikler sig, bliver personoplysninger og de regler, der gælder for behandling heraf, faktisk stadig mere relevante. Det er derfor vigtigt at overveje, hvordan man kan fremme sammenhængen mellem særskilte, men indbyrdes forbundne, lovgivningsområder under hensyntagen til de risici, der er forbundet med den usammenhængende anvendelse heraf på individuelt og samfundsmæssigt plan. Dette vil kræve en bedre forståelse af forholdet mellem begreber, der anvendes i databeskyttelses- og konkurrencelovgivningen, for at styrke databeskyttelsesmyndighedernes evne til at tage hensyn til den økonomiske kontekst og konkurrencemyndighedernes evne til at indarbejde potentielt relevante databeskyttelseshensyn i deres vurderinger og afgørelser.

- I overensstemmelse med EU-Domstolens dom i sag C-252/21 er **samarbejde mellem myndigheder med ansvar for beskyttelse af personoplysninger og konkurrencemyndigheder i nogle tilfælde obligatorisk og ikke valgfrit.**
- Politiske beslutningstagere **bør være opmærksomme på muligheden for, at de tilsynsmyndigheder og -organer, der er kompetente til at føre tilsyn med den digitale sektor, kan være nødt til at samarbejde tættere i visse tilfælde.**
- I øjeblikket **varierer graden af samarbejde mellem myndigheder betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat og er ikke harmoniseret ved EU-retten.**
- Inden for myndighederne kan interne foranstaltninger, såsom oprettelse af et særligt team til at koordinere samarbejdsopgaver og fungere som **et centralt kontaktpunkt for andre myndigheder, fremme samarbejdet med andre tilsynsmyndigheder.**
- Med henblik på at sikre et effektivt samarbejde bør myndighederne **udvikle en grundlæggende forståelse** af og kendskab til de lovgivningsmæssige rammer, der anvendes af relevante modparter.

Indholdsfortegnelse

1	INDLEDNING	4
2	FREMME AF SAMARBEJDE OG KONVERGENS.....	4
2.1	Beskyttelse af enkeltpersoner	4
2.2	Udviklingen af databeskyttelse i takt med udviklingen af den digitale økonomi	5
3	HVORDAN BEGREBER KAN HÆNGE SAMMEN	6
3.1	Beskyttelse af enkeltpersoner og deres beslutningstagning.....	6
3.2	Lovlighed jf. artikel 5, stk. 1, litra a): en anvendelse af Meta-sagen inden for GDPR.....	7
3.3	Et eksempel på styrket hensyntagen til databeskyttelse	7
4	MED SAMARBEJDE SOM GRUNDLAG.....	8
4.1	Hvorfor databeskyttelses- og konkurrencemyndighederne bør samarbejde	8
4.2	Eksisterende samarbejdsmodeller i EU-medlemsstaterne	8
4.3	Måder at forbedre samarbejdet på	9
5	KONKLUSION	11

Det Europæiske Databeskyttelsesråd har vedtaget følgende holdningsdokument:

1 INDLEDNING

1. For databeskyttelsesmyndighederne rejser de seneste ændringer i det retlige landskab en lang række spørgsmål i krydsfeltet mellem databeskyttelse og konkurrencelovgivning. Det fremgår af afgørelsen i sagen Meta mod Bundeskartellamt, at mål vedrørende databeskyttelse og konkurrencelovgivning ikke altid kan forfølges isoleret¹. I stedet kan tilsynsmyndighederne være nødt til at samarbejde og koordinere med hinanden for at udforske synergier og engagere sig i sammenhængende, effektive og komplementære håndhævelsesaktiviteter. Et sådant samarbejde kan være til gavn for enkeltpersoner, selskaber og andre enheder: Det gør det muligt for forskellige tilsynsmyndigheder at beskytte enkeltpersoner i EU på den mest effektive og virkningsfulde måde og sikrer en konsekvent fortolkning og anvendelse af retlige normer.
2. Selv om GDPR og konkurrencelovgivningen kan finde anvendelse på de samme aktører og aktiviteter, er de klart forskellige retsområder baseret på forskellige retlige begreber og mål og med deres egne håndhævelsesrammer. Mens databeskyttelseslovgivningen har til formål at sikre de registreredes grundlæggende ret til beskyttelse af deres personoplysninger, navnlig mod ulovlig, urimelig og uigennemsigtig behandling af deres personoplysninger², har konkurrencelovgivningen til formål "at beskytte markedernes effektive funktion"³. Der er derfor behov for analyser for at vurdere situationer, hvor der opstår et samspil mellem databeskyttelse og konkurrence.
3. Med nærværende holdningsdokument giver Databeskyttelsesrådet en kort analyse af dette samspil og fremsætter henstillinger til videreudvikling af det eksisterende samarbejde mellem tilsynsmyndigheder.

2 FREMME AF SAMARBEJDE OG KONVERGENS

2.1 Beskyttelse af enkeltpersoner

4. EU's databeskyttelseslovgivning og konkurrencelovgivning er klart forskellige retlige rammer og retsområder, der forfølger forskellige mål. De har imidlertid en række potentielle fællestræk, såsom beskyttelse af enkeltpersoner og deres valg. Mens databeskyttelsespolitikken har til formål at beskytte enkeltpersoner mod ulovlig eller uretfærdig behandling af deres personoplysninger, har konkurrencepolitikken til formål at sikre betingelserne for fri og ufordrejet konkurrence mellem virksomheder på de relevante markeder i forbrugernes interesse⁴ ved at fremme innovation,

¹ Dom af 4. juli 2023, Meta Platforms Inc. m.fl. (C-252/21, ECLI:EU:C:2023:537), også kaldet "**Bundeskartellamt-dommen**" i dette holdningsdokument.

² I artikel 8, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder ("chartret") og i artikel 16, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) fastsættes det, at enhver har ret til beskyttelse af personoplysninger, der vedrører den pågældende.

³ Europa-Kommissionen: Generaldirektoratet for Konkurrence, 2017, *EU competition policy in action: COMP in action*, Den Europæiske Unions Publikationskontor.
<https://data.europa.eu/doi/10.2763/897035>.

⁴ Se artikel 101 og 102 i TEUF.

forsyningsdiversitet og attraktive priser⁵. Dette mål om at beskytte enkeltpersoner i deres rolle som forbrugere i henhold til konkurrencelovgivningen kommer til udtryk i forbuddet mod karteller, misbrug af dominerende stillinger og bekæmpelse af konkurrencebegrænsende fusioner, som uden indgriben kan skade forbrugerne i form af højere priser, færre valgmuligheder eller lavere kvalitet og innovation⁶.

5. En styrkelse af forbindelsen mellem beskyttelse af personoplysninger og konkurrence kan bidrage til beskyttelsen af enkeltpersoner og forbrugernes velfærd ved at styrke den fælles hensyntagen til respekten for deres grundlæggende rettigheder og sikre velfungerende konkurrenceprægede markeder.
6. Det ville derfor være gavnligt at styrke samarbejdet mellem myndigheder med ansvar for beskyttelse af personoplysninger og konkurrencemyndigheder, navnlig i de tilfælde, hvor der er et klart skæringspunkt mellem anvendelsen af konkurrencelovgivningen og anvendelsen af databeskyttelsesreglerne. Dette vil bidrage til at udpege og tackle de spændinger, der kan opstå i visse situationer mellem de to retsområder. På denne måde kan et øget samarbejde mellem myndighederne gøre det muligt at forbedre sammenhængen og effektiviteten for deres respektive foranstaltninger til gavn for både enkeltpersoner og enheder, der skal overholde de retlige krav på begge områder.

2.2 Udviklingen af databeskyttelse i takt med udviklingen af den digitale økonomi

7. Den digitale økonomi har sat personoplysninger i centrum for mange forretningsmodeller. Som følge heraf er databeskyttelse i nogle tilfælde blevet et vigtigt konkurrenceparameter⁷. Samtidig har EU's databeskyttelseslovgivning til formål at forhindre ulovlig og urimelig behandling af personoplysninger, herunder i tilfælde af magtubalancer mellem dataansvarlige og den person, hvis personoplysninger indsamles.
8. I sin nye meddelelse om afgrænsning af det relevante marked⁸ erkender Kommissionen, at beskyttelse af privatlivets fred og personoplysninger, der tilbydes forbrugerne, kan være et af de konkurrenceparametre, der skal tages i betragtning⁹. Med andre ord anses privatlivets fred for at være et af parametrene, navnlig "i vurderingen af digitale og teknologiske fusioner"¹⁰.

⁵ Europa-Kommissionen: Generaldirektoratet for Konkurrence, 2024, *Protecting competition in a changing world: Evidence on the evolution of competition in the EU during the past 25 years*. Den Europæiske Unions Publikationskontor. <https://data.europa.eu/doi/10.2763/089949>.

⁶ F.eks. præciseres det i artikel 102 i TEUF, at misbrug af en dominerende stilling består i "begrænsning af produktion, afsætning eller teknisk udvikling til skade for forbrugerne".

⁷ Se også Europa-Kommissionen, [konkurrencepolitisk notat, april 2024, Non-Price Competition: EU Merger Control Framework and Case Practice, 1. udgivelse, s. 4](#). I præmis 51 i dommen i sag C-252/21 hedder det, at "adgangen til personoplysninger og muligheden for behandling af disse oplysninger er blevet et væsentligt parameter i konkurrencen mellem virksomhederne i den digitale økonomi. Såfremt reglerne for beskyttelse af personoplysninger udelukkes fra den retlige ramme, som konkurrencemyndighederne skal tage i betragtning, når de undersøger misbrug af dominerende stilling, ses der dermed bort fra virkeligheden i den økonomiske udvikling, og den effektive virkning af konkurrenceretten inden for Unionen vil kunne påvirkes."

⁸ Europa-Kommissionen, 2024, Meddelelse fra Kommissionen – Kommissionens meddelelse om afgrænsning af det relevante marked i forbindelse med Unionens konkurrenceret (EUT C, C/2024/1645), ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1645/oj>.

⁹ [Europa-Kommissionen, 22. februar 2024, Kommissionens meddelelse om afgrænsning af det relevante marked i forbindelse med Unionens konkurrenceret, \(C/2024/1645, præmis 13\)](#).

¹⁰ I forbindelse med ikkeprismæssig konkurrence, se [Europa-Kommissionen, konkurrencepolitisk notat, april 2024, Non-Price Competition: EU Merger Control Framework and Case Practice, 1. udgivelse, afsnit 1.3, s. 5](#).

9. Et konkurrencepræget marked kan være en afgørende faktor for at skabe betingelser for privatlivsvenlige muligheder¹¹. Med andre ord hvis forbrugeren har forskellige muligheder på markedet, kan dette tilskynde til minimering af mængden af indsamlede personoplysninger eller undgå massive kombinationer og anvendelser af personoplysninger fra forskellige kilder, der er skadelige for brugerne¹². Det omvendte er også muligt. Dette er tilfældet med ekskluderende strategier, som begrænser antallet af aktører på markedet og dermed kunstigt kan påvirke antallet af privatlivsvenlige løsninger. Mangel på kommercielle alternativer kan få brugerne til at vælge produkter, der i mindre grad beskytter privatlivet.
10. I den digitale sektor kan adfærden hos virksomheder i en dominerende stilling rejse spørgsmål om den rolle, som behandling af personoplysninger spiller med hensyn til at styrke og udnytte denne stilling. Datadrevne fordele ved "dørvogteres" kombination og krydsanvendelse af personoplysninger fra forskellige kilder på digitale markeder og de risici, som sådanne fordele udgør for sådanne markeders retfærdighed og frie markedsadgang, fremhæves af forbuddene i artikel 5, stk. 2, i forordningen om digitale markeder¹³.

3 HVORDAN BEGREBER KAN HÆNGE SAMMEN

3.1 Beskyttelse af enkeltpersoner og deres beslutningstagning

11. I Bundeskartellamt-dommen præciserede EU-Domstolen den dominerende stillings rolle i forbindelse med gyldigheden af samtykke i henhold til GDPR. Som sådan indebærer en dominerende stilling ikke systematisk, at samtykke er ugyldigt¹⁴. Ikke desto mindre er visse betingelser nødvendige for at sikre samtykkets gyldighed¹⁵, fordi den dominerende stilling kan påvirke *"det frie valg for denne bruger, som ikke kan afvise eller tilbagetrække sit samtykke, uden at det er til skade for den pågældende"*¹⁶ og *"skabe en klar skævhed (...) mellem den registrerede og den dataansvarlige"*¹⁷.
12. Hvis der f.eks. er en klar magtubalance, kan samtykke kun anvendes under "særlige omstændigheder", hvis der foreligger en klar magtubalance, og hvis den dataansvarlige i overensstemmelse med ansvarlighedsprincippet kan bevise, at det ikke har "nogen som helst negative konsekvenser" for de registrerede, hvis de ikke giver deres samtykke, navnlig hvis de registrerede tilbydes et alternativ, der ikke har nogen negativ indvirkning¹⁸, herunder muligheden for forskelsbehandling eller social udstødelse, navnlig i tilfælde, hvor digitale tjenester spiller en fremtrædende rolle eller er afgørende for enkeltpersoners deltagelse i det sociale liv eller adgang til faglige netværk, navnlig i tilfælde af

¹¹ [Europa-Kommissionen, 20. december 2020, arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene – konsekvensanalyse, der ledsager dokumentet "proposal for a Regulation of the European parliament and of the Council on contestable and fair markets in the digital sector \(Digital Markets Act\)", punkt 65-66.](#)

¹² OECD, 13. juni 2024, The intersection between competition and data privacy – Background Note, afsnit 39, 47 og 57, s. 11.

¹³ [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2022/1925 af 14. september 2022 om åbne og fair markeder i den digitale sektor og om ændring af direktiv \(EU\) 2019/1937 og \(EU\) 2020/1828 \(forordningen om digitale markeder\).](#)

¹⁴ Bundeskartellamt-dommen, præmis 154.

¹⁵ [Databeskyttelsesrådet, udtalelse 8/2024 af 17. april 2024 om gyldigt samtykke i forbindelse med giv samtykke eller betal-modeller, der anvendes af store onlineplatforme.](#)

¹⁶ Bundeskartellamt -dommen, præmis 148, med henvisning til betragtning 42 i GDPR.

¹⁷ Ibid., præmis 149, der henviser til betragtning 43 og artikel 7, stk. 4, i GDPR.

¹⁸ [Databeskyttelsesrådet, udtalelse 8/2024 af 17. april 2024 om gyldigt samtykke i forbindelse med giv samtykke eller betal-modeller, der anvendes af store onlineplatforme, punkt 79, s. 21.](#)

fastlåsning eller netværkseffekter¹⁹. Dominans kan derfor være nyttig til at udpege, hvornår en dataansvarlig kan have en indvirkning på brugerne. Dette begreb er imidlertid ikke i sig selv tilstrækkeligt til at vurdere gyldigheden af samtykke i henhold til GDPR, men er nyttigt i en bredere vurdering af magtbalancen i henhold til GDPR. Desuden behøver en dataansvarlig ikke at have en "dominerende stilling" som omhandlet i artikel 102 i TEUF, for at vedkommendes markedsposition kan anses for relevant for håndhævelsen af GDPR²⁰.

3.2 Lovlighed jf. artikel 5, stk. 1, litra a): en anvendelse af Meta-sagen inden for GDPR

13. I sin dom fastslog EU-Domstolen, at konkurrencemyndighederne, når de vurderer, om en virksomhed misbruger sin dominerende stilling som omhandlet i artikel 102 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), med forbehold af overholdelsen af deres pligt til loyalt samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne, kan vurdere, om virksomheders almindelige brugerbetingelser vedrørende behandlingen af personoplysninger og gennemførelsen heraf ikke er i overensstemmelse med GDPR, når denne konstatering er nødvendig for at påvise et sådant misbrug²¹. Konkurrencemyndighedernes vurderinger af, om de almindelige brugerbetingelser er i overensstemmelse med GDPR med henblik på artikel 102 i TEUF, kan imidlertid ikke erstatte den kompetente databeskyttelsesmyndigheds²² vurdering, navnlig den ledende tilsynsmyndighed i tilfælde af grænseoverskridende behandling inden for Den Europæiske Union²³. På grundlag af artikel 4, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) fandt EU-Domstolen, at de forskellige involverede nationale myndigheder alle er bundet af pligten til loyalt samarbejde, og at konkurrencemyndighederne er forpligtet til at høre og samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne, når de under udøvelsen af deres beføjelser anmodes om at undersøge, om en virksomheds adfærd er i overensstemmelse med GDPR's bestemmelser²⁴. I overensstemmelse med EU-Domstolens dom er samarbejde mellem regulerende myndigheder derfor i nogle tilfælde obligatorisk og ikke valgfrit. Ifølge Domstolens faste praksis indebærer princippet om loyalt samarbejde, der er fastsat i artikel 4, stk. 3, TEU, at Unionen og medlemsstaterne, herunder deres administrative myndigheder, på de reguleringsområder, der er omfattet af EU-retten, respekterer og bistår hinanden ved udførelsen af de opgaver, der følger af traktaterne²⁵. Medlemsstaterne skal navnlig træffe alle passende foranstaltninger for at opfylde deres forpligtelser i henhold til EU-retten og afholde sig fra at træffe foranstaltninger, der kan bringe opnåelsen af EU-rettens mål i fare²⁶.
14. EU-Domstolens dom skaber et vigtigt incitament for myndighederne til at strømline deres samarbejde og nå til enighed om praktiske måder at konsultere hinanden på.

3.3 Et eksempel på styrket hensyntagen til databeskyttelse

¹⁹ [Ibid., punkt 182, s. 39.](#)

²⁰ [Ibid.](#), punkt 103-105.

²¹ Bundeskartellamt-dommen, præmis 62.

²² Artikel 55 i GDPR.

²³ Den ledende tilsynsmyndighed er, jf. artikel 56 i GDPR, tilsynsmyndigheden for den dataansvarliges hovedvirksomhed eller eneste virksomhed, idet den er kompetent til at fungere som ledende tilsynsmyndighed for den grænseoverskridende behandling, der foretages af den pågældende dataansvarlige eller databehandler i overensstemmelse med proceduren i artikel 60 i GDPR.

²⁴ Bundeskartellamt-dommen, præmis 54, 58 og 59.

²⁵ [Ibid.](#), præmis 53 og artikel 4, stk. 3, i TEU.

²⁶ Jf. i den henseende: dommene af 7. november 2013, UPC Nederland (C-518/11, EU:C:2013:709), præmis 59, og af 1. august 2022, Sea Watch (C-14/21 og C-15/21, EU:C:2022:604), præmis 156.

15. På grundlag af erfaringer fra f.eks. det digitale clearinghouse, som er oprettet på baggrund af Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, og denne tilsynsførendes foreløbige udtalelser om behovet for en sammenhængende håndhævelse²⁷ offentliggjorde Databeskyttelsesrådet i 2020 en erklæring²⁸ om konsekvenserne for privatlivets fred af fusioner, der fremhæver risikoen for, at en større teknologivirksomhed kombinerer og samler følsomme personoplysninger. Databeskyttelsesrådet har tidligere udtalt, "at det er afgørende at vurdere de langsigtede konsekvenser for beskyttelsen af økonomiske rettigheder, databeskyttelses- og forbrugerrettigheder, når der planlægges en betydelig fusion"²⁹. Databeskyttelsesrådet fastlægger også, at det vil overveje de "konsekvenser[,] fusionen kan have for beskyttelsen af personoplysninger i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde"³⁰. Privatlivets fred og databeskyttelse bør derfor, hvor det er relevant, overvejes nøje i forbindelse med fusionsvurderinger³¹.
16. I betragtning af den mulige indvirkning af EU's databeskyttelse på fusionsvurderinger kan øget samarbejde mellem konkurrence- og databeskyttelsesmyndigheder – herunder på EU-plan – hjælpe tilsynsmyndighederne med at blive bedre informerede om potentielle spørgsmål vedrørende personoplysninger.

4 MED SAMARBEJDE SOM GRUNDLAG

4.1 Hvorfor databeskyttelses- og konkurrencemyndighederne bør samarbejde

17. Databeskyttelsesrådet har undersøgt spørgsmålet om samarbejde mellem myndigheder, f.eks. ved at lytte til eksperter på dette område og ved at iværksætte en undersøgelse for at forstå, hvordan forskellige myndigheder samarbejder med hinanden.
18. Det lærte Databeskyttelsesrådet følgende af: Et godt samarbejde mellem myndighederne fremmer sammenhæng og synergier mellem de beslutninger, der træffes på konkurrence- og databeskyttelsesområdet. Dette gavner ikke kun enkeltpersoner men også virksomheder ved at forbedre forståelsen af, hvordan de lovgivningsmæssige rammer anvendes.
19. Desuden, efterhånden som lovgivningen og retspraksis på de to retlige områder udvikler sig, kan behovet for samarbejde mellem de respektive kompetente myndigheder endda stige.

4.2 Eksisterende samarbejdsmodeller i EU-medlemsstaterne

20. I øjeblikket varierer graden af samarbejde mellem myndigheder betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat, da det afhænger af både den retlige ramme og andre elementer, såsom graden af gensidig tillid mellem myndighederne, og det er ikke harmoniseret af EU-retten. Databeskyttelsesrådet

²⁷ Udtalelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, "Privacy and competitiveness in the age of big data" https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/14-03-26_competition_law_big_data_en.pdf.

Udtalelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, "Coherent enforcement of fundamental rights in the age of big data" https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/16-09-23_bigdata_opinion_en.pdf.

²⁸ [Databeskyttelsesrådet, 19. februar 2020, Erklæring om fusioners indvirkning på beskyttelsen af privatlivets fred.](#)

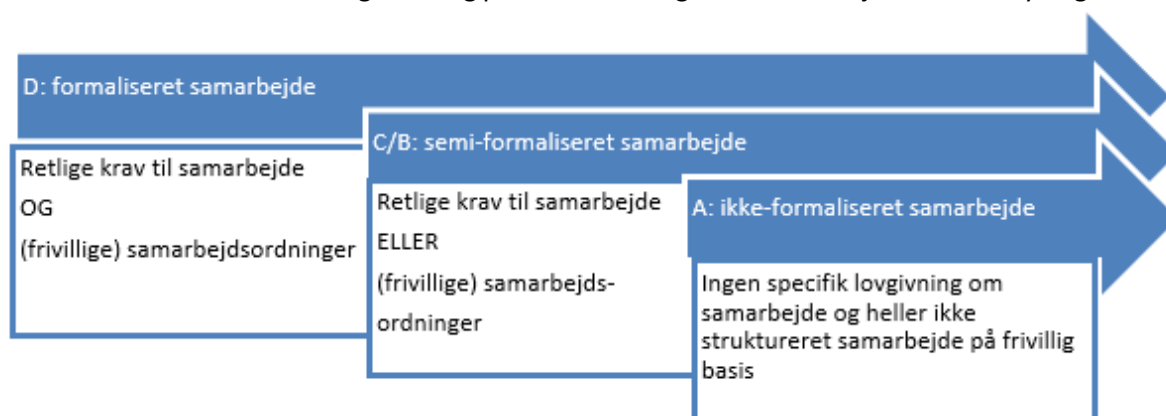
²⁹ [Ibid.](#)

³⁰ [Ibid.](#)

³¹ Se også Europa-Kommissionen, konkurrencepolitisk notat, april 2024, Non-Price Competition: EU Merger Control Framework and Case Practice, 1. udgivelse, s. 5.

gennemførte en analyse af eksisterende samarbejdsmodeller i EU's medlemsstater i september 2023. Ud fra, i hvilken grad samarbejdet er formaliseret, tegner der sig følgende billede:

- A. I nogle medlemsstater er der ingen specifik lovbestemmelse, der pålægger eller muliggør samarbejde mellem databeskyttelsesmyndigheder og konkurrencemyndigheder, og intet regelmæssigt og struktureret samarbejde på frivillig basis. Samarbejdet foregår uformelt via ad hoc-høringer, f.eks. i forbindelse med administrative procedurer, sektorundersøgelser, lejlighedsvis fælles projekter på områder med overlappende reguleringskompetence eller udarbejdelse af politikdokumenter.
- B. Samarbejde kan også finde sted uden et specifikt retsgrundlag i national ret gennem ordninger for regelmæssigt, koordineret og struktureret samarbejde. Disse kan fastlægges i fælles udkast til samarbejdsprotokoller, fælles erklæringer eller aftalememoranda. Sådanne ordninger, som ikke nødvendigvis er juridisk bindende, indeholder nærmere regler om f.eks. fælles workshopper, uddannelse, arrangementer, regelmæssige møder og udveksling af bedste praksis.
- C. I nogle medlemsstater er der udtrykkelige retlige krav, der regulerer samarbejdet. Den specifikke form for samarbejde varierer afhængigt af den enkelte sag. Resultaterne af denne type samarbejde er typisk udtalelser om sager efter anmodning fra den anden myndighed.
- D. Det højeste niveau af formaliseret eller struktureret samarbejde findes i medlemsstater, hvor der både er retlige krav og praktiske ordninger for samarbejde mellem myndighederne.

21. Selv et minimalt formaliseret samarbejde giver myndighederne mulighed for at samarbejde gennem lejlighedsvis kontakt om specifikke spørgsmål. Under visse omstændigheder kan der være tilfælde, hvor disse myndigheder er forpligtet til at samarbejde på grund af princippet om loyalt samarbejde.

4.3 Måder at forbedre samarbejdet på

22. Det kan vise sig nyttigt, at myndighederne lærer af hinanden, udpeger spørgsmål af fælles interesse og mulige områder for samspil uanset ad hoc-høringer, minimerer hindringer for samarbejde og i fællesskab udvikler strategiske tiltag. Med henblik herpå kan der aftales workshopper, uformelle eller regelmæssige møder eller særlige ekspertarbejdsgrupper under **samarbejdsrammer**, f.eks. administrative aftaler, fælles erklæringer eller aftalememoranda. Disse instrumenter kan også fastlægge centrale principper, metoder og regler for samarbejdet mellem myndighederne (f.eks. med hensyn til den kommunikationsform, der skal anvendes, frister, som skal overholdes for svar – herunder eventuelle relevante indsigelser – fælles retningslinjer, politikanbefalinger osv.) samt overvejelse af afgørelser og sanktioner, der tidligere er blevet udstedt af hver af myndighederne. Disse

aftaler kan også regulere, hvor mange oplysninger der deles, hvad der kan udveksles (f.eks. personoplysninger), og hvilken grad af koordinering om et givet emne der forventes mellem de berørte myndigheder.

23. Under hensyntagen til de forfatningsmæssige og administrative rammer i den pågældende medlemsstat bør de **nationale lovgivere og/eller regeringen også være opmærksomme på behovet for, at tilsynsmyndighederne og -organerne arbejder tættere sammen i den digitale sektor**. Dette kan også være vigtigt for at sikre, at myndighederne får de nødvendige værktøjer og ressourcer til at kunne samarbejde effektivt og håndterer retlige krav, der kan forhindre dem i at dele oplysninger og dermed forhindre effektivt samarbejde under undersøgelser.
24. Inden for myndighederne kan interne foranstaltninger, såsom oprettelse af et særligt team til at koordinere samarbejdsopgaver og fungere som et **centralt kontaktpunkt** for andre myndigheder, fremme samarbejdet med andre tilsynsmyndigheder. Det kan også vise sig nyttigt, hvis kontaktpunktet modtager regelmæssig uddannelse i det relevante retlige landskab og den dermed forbundne retlige udvikling for samarbejde generelt og deltager i relevante arbejdsgrupper eller netværk³². Med henblik på at sikre et effektivt samarbejde bør myndighederne desuden **udvikle en grundlæggende forståelse** og kendskab til de lovgivningsmæssige rammer, som deres modparter fører tilsyn med på andre retlige områder. Før der indledes drøftelser med en konkurrencemyndighed om et specifikt spørgsmål, vil det f.eks. være gavnligt for databeskyttelsesmyndighederne at have en foreløbig og overordnet forståelse af begrebet relevant marked, hvorvidt visse enheder på det eller de pågældende markeder indtager (eller kan indtage) en dominerende stilling osv.
25. Der kan være situationer, hvor **en mere struktureret og regelmæssig form for samarbejde** kan være at foretrække eller endog nødvendig for at sikre en sammenhængende og effektiv anvendelse af forskellige EU-love (se illustrationen ovenfor til underafsnit C og D). Udarbejdelse af samarbejdsprotokoller mellem forskellige kompetente myndigheder i henhold til pligten til loyalt samarbejde kan være den mest effektive måde at sikre gensidige konsultationer med det rette anvendelsesområde og på det rette tidspunkt. Dette kan også bidrage til at undgå tilfælde af dobbelt strafforfølgning i tilfælde, hvor to kompetente myndigheder beslutter at pålægge den samme enhed sanktioner for den samme adfærd i henhold til to eller flere særskilte retlige rammer³³.
26. Endelig kan fælles sektorundersøgelser og fælles undersøgelser også forfølges, i det omfang det er muligt og i overensstemmelse med de relevante retlige rammer, som en endnu mere styrket form for samarbejde mellem myndighederne.

³² F.eks.: Databeskyttelsesrådets taskforce om konkurrence- og forbrugerlovgivning (TF C&C), Global Privacy Assemblys arbejdsgruppe om digitale borgere og forbrugere (GPA DCCWG) og udvekslinger med netværket for forbrugerbeskyttelsessamarbejde inden for CPC-DPA-rammen. En oversigt over Databeskyttelsesrådets eksisterende samarbejde kan findes her: https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/support-cooperation-and-enforcement/international-cooperation-cooperation-other_da.

³³ Domstolens dom af 22. marts 2022, bpost SA mod Autorité belge de la concurrence (C-117/20, ECLI:EU:C:2022:202). Ifølge EU-Domstolen skal de to lovgivninger for at være en gyldig kumulation af retsforfølgelse og sanktioner i henhold til sektorspecifikke regler og konkurrenceretten forfølge legitime mål af almen interesse (præmis 44). For at der er tale om en gyldig kumulation af retsforfølgelse og sanktioner, skal der desuden være "*klare og præcise regler, der gør det muligt at forudse, hvilke handlinger og undladelser der kan gøres til genstand for en kumulation af retsforfølgelse og sanktioner, samt koordinering mellem de forskellige myndigheder, om de to procedurer er blevet ført tilstrækkeligt koordineret og i nær tidsmæssig tilknytning, og om den sanktion, der i givet fald blev pålagt ved den tidsmæssigt første procedure, blev taget i betragtning ved vurderingen af den anden sanktion*" (præmis 51).

5 KONKLUSION

27. Fremme af synergier mellem myndigheder med ansvar for beskyttelse af personoplysninger og konkurrencemyndigheder kan forbedre begge myndigheders evne til at beskytte registrerede og brugere. Efterhånden som virksomhedernes forretningsmodeller udvikler sig, bliver personoplysninger og de regler, der gælder for behandling heraf, faktisk stadig mere relevante. Det er derfor vigtigt at overveje, hvordan man kan øge sammenhængen i særskilte, men indbyrdes forbundne, bestemmelser under hensyntagen til virkningerne af deres usammenhængende anvendelse på individuelt og samfundsmæssigt plan. Dette vil navnlig kræve en bedre forståelse af forholdet mellem begreber, der anvendes i databeskyttelses- og konkurrencelovgivningen, for at styrke databeskyttelsesmyndighedernes evne til at tage hensyn til den nuværende økonomiske kontekst og konkurrencemyndighedernes evne til at indarbejde potentielt relevante databeskyttelseshensyn i deres vurderinger og afgørelser.

På Det Europæiske Databeskyttelsesråds vegne
Formand

Anu Talus